



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IV. Secundum argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

tionem dicat, quæ fortasse per tentationem imperita mens sentiat. Nam quot sententias quasi per inquisitionem movet, quasi tot in se personas diversorum suscipit. Sed Concionator verax, velut extensa manu omnium tumultus sedat, eosque ad unam sententiam revocat, cum in ejusdem Libri termino ait: Finem loquendi omnes pariter audiamus: Deum time, & mandata ejus observa: hoc est enim omnis homo.

IV. Dixi superius Librum hunc à Thalmudistis Ezechiaæ acceptum ferri: cujus opinionis rationes cum quaererem, hæc mihi ad animum occurrebant: quod Regum quarto de Ezechia hæc legantur: *In Domino Deo Israel speravit: itaque post eum non fuit similis ei de cunctis regibus Juda, sed neque in his qui ante eum fuerunt: & ista secundo Paralipomenon: Fuit autem Ezechias dives & indyltus valde, & thesauros sibi plurimos congregavit argenti, & auri, & lapidis pretiosi, aromatum, & armorum universi generis, & vasorum magui pretii; apothecas quoque frumenti, vini, & olei, & presepia omnium jumentorum, caulisque pecorum, & urbes ædificavit sibi; habebat quippe greges ovium & armentorum innumerabiles, eo quod dedisset ei Dominus substantiam multam nimis: & hæc libro eodem, de festo Azymorum ab Ezechia celebrato: *Factaque est grandis celebritas in Jerusalem, qualis in diebus Salomonis, filii David, regis Israël, in ea urbe non fuerat. Ecclesiastes dicitur filius David; ita & Ezechias hoc ipso Paralipomenon libro: *Fecitque quod erat placitum in conspectu Domini, juxta omnia quæ fecerat David pater ejus. *יהוה* denique appellatus est, sive *ευαγγελιστης*, hoc est Concionator, vel *συναγωγης*; quippe Ezechias *Αδωξίτ* Sacerdotes atque Levitas, & congregavit eos in plateam orientalem, & ad eos hæc verba fecit, quæ vicesimo nono capite libri secundi Paralipomenon referuntur: præterea *Perrexerunt cursores ex ejus imperio, & principum ejus, in universum Israël & Judam, juxta id quod Rex jusserat, prædicantes: Filii Israël revertimini ad Dominum, aliaque subjungentes, quæ cum istis sequenti Libri ejusdem capite recitantur. At cum à decem Tribubus, mandata regis Judæ spernentibus deriderentur cursores isti, Regi ipsi à quo mittebantur, & cujus verbis populum alloquebantur, Concionatoris nomen per ridiculum & cavillum imponere potuerunt. His conjecturis, quantum suspitione assequi possum, niti potuit Thalmudistarum opinio. Verum ut Librum hunc extorquerent Salomoni, Ezechiaæ vero tribuerent, præter argumenta quibus Ezechiaæ opus esse posse probant, alia afferenda erant, quibus Salomonis esse non posse probarent: quod non faciunt. Nos vero initio disputationis hujus ostendimus, is signatum esse & expressum notis Libri hujus scriptorem, quæ uni Salomoni conveniunt. Quod si in causâ suæ patrocinium Thalmudistæ afferant præfixam vicesimo quinto capiti Proverbiorum clausulam, supra à me adnotatam, qua subnexæ Parabolæ à viris Ezechiaæ collectæ esse & descriptæ dicuntur; nos respondebimus hæc clausula viris Ezechiaæ, non Ezechiaæ ipsi adscribi Parabolæ quarundam collectionem, non compositionem: etiamsi vero earumdem compositionem concederemus Ezechiaæ, non recte inde colligi libri Ecclesiastis lucubrationem huic quoque esse tribuendam. Adde recentiores Rabbinos à Thalmudistis hæc in parte discedere; quippe qui à Salomone adolescente scriptum doceant Canticum Canticorum, Proverbia ab eo jam ætate maturo, Ecclesiasten vero ab eodem sene, cum ipsum anteauctæ vitæ, & scelerum muliebribus illecebris admissorum poeniteret. Unde produsse videtur tritum inter illos adagium, quod legitur in *Jalkut*, Hominem dum adolescens est, cantilenas funditare; dum vir, parabolas; senem factum, sermones de vanitate rerum. Rationes cur libros illos Rabbini adscriberent Salomoni, optimas habuerunt; cur diversis eorum confectioem ætatibus definirent, longe futilissimas; quod, inquit, Cantico nomen duntaxat suum intexuerit, in Proverbiorum fronte se Regem Israël, Regem vero in Jerusalem initio Ecclesiastis se appellaverit: quæ Rabbinicum saltem sapiunt. Dixissent Cantici argumentum, stilum, ac compositionem, juvenilis animi studiis convenire; in Proverbis virilem quamdam & constanti ætate dignam gravitatem apparere; in Ecclesiaste, hominis longo rerum usu subacti, ac humanæ vitæ rerumque mortalium vanitatem experti & edocti, & pristinarum nozarum poenitudine tacti, & senilem prudentiam adepti sensus esse expressos; nos quidem facile contententes haberent.****

V. Quæ rationes ad Ecclesiasten Ezechiaæ abjudicandum valent, eæ ad oppugnandam Grotii sententiam, qua Zorobabelem operis hujus constituit artificem, invalidæ sunt: cum enim eum ex Salomonis persona à Zorobabele scriptum doceat, minime in Zorobabele reperire necesse est, quæ de se Libri Auctor prædicat. Superest igitur ut argumenta perpendamus, quibus in eam sententiam Grotius adductus est. Cum autem duo veniant probanda, alterum Salomonis non esse scripserit hanc; alterum, esse Zorobabelis, (nec enim probare satis esset opus esse posse Zorobabelis: nam si parvis momenti argumentis probatur opus esse posse Salomonis, pluris esse de-